

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **M. J.**, zastoupen Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 10. 2014, č. j. 16152/DS/2014/GL, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 12. 2015, č. j. 30 A 115/2014 – 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Tato věc se týká dvou správních deliktů žalobce jakožto provozovatele vozidla. V obou případech žalobcovo vozidlo stálo na parkovišti vyhrazeném pro vozidla označená parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením, aniž by toto označení mělo. Ani v jednom případě nikdo u vozidla nebyl přítomný. Hlídka obecní policie pořídila fotodokumentaci, kterou následně spolu s úředními záznamy a oznámeními o podezření ze spáchání přestupků postoupila Magistrátu města Rychnov nad Kněžnou. Oba případy se liší pouze ve dvou ohledech: dobou zjištěného protiprávního stavu (20. 11. 2013, resp. 21. 11. 2013) a přesnou polohou vozidla (vždy stejné parkoviště, avšak jiné parkovací místo ze šesti míst vyhrazených pro osoby se zdravotním postižením).

[2] Magistrát následně žalobce jakožto provozovatele vozidla vyzval dle § 125h odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), k uhrazení určené částky nebo ke sdělení totožnosti řidiče. Žalobce jako řidiče vozidla označil pana P. K. Rovněž správnímu orgánu sdělil, že pro případ zahájení řízení pro podezření ze spáchání správního deliktu provozovatele vozidla uděluje plnou moc pro zastupování společnosti FLEET Control, s.r.o.

[3] Správní orgán zaslal panu K. předvolání k podání vysvětlení. Výzvu doručoval jak na adresu trvalého pobytu pana K., tak na jím označenou adresu pro doručování na ostrově Tenerife. První výzva byla doručena fikcí, druhá se vrátila bez doručení.

[4] Magistrát věc přestupku odložil s tím, že nemá žádný relevantní důkaz kromě tvrzení žalobce, že přestupcem byl skutečně pan K. V odůvodnění vyjádřil své zkušenosti s osobou pana K., jehož mnoho provozovatelů vozidla jako řidiče označuje a který rovněž v řadě řízení vystupuje jako zmocněnec účastníků řízení. Přitom se mu objektivně nedaří doručovat písemnosti. Postup žalobce, spočívající v označení této osoby, magistrát v kontextu této své rozhodovací činnosti považoval za účelový.

[5] Následně magistrát příkazem uznal žalobce vinným ze spáchání dvou správních deliktů podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Za oba delikty žalobci uložil společnou jednu pokutu ve výši 5.500 Kč. Žalobce proti příkazu podal odpor.

[6] Magistrát pokračoval ve správním řízení o deliktu provozovatele vozidla. Žalobci oznámil ukončení dokazování a poučil ho o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Možnosti seznámit se s podklady nikdo nevyužil, nikdo nereagoval ani písemně. Magistrát následně vydal rozhodnutí výrokem shodné s předchozím příkazem. Odvolání žalobce žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl.

[7] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u krajského soudu, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[8] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. V ní uvádí tři námitky.

[9] Za první, napadené rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné. Krajský soud opomenul vypořádat námitku, že magistrát měl, měli-li pochybnosti o pravdivosti poskytnuté informace o řidiči, stěžovatele vyzvat k prokázání tohoto tvrzení.

[10] Za druhé, magistrát nebyl oprávněn řízení o správním deliktu provozovatele vozidla zahájit. Nebyly totiž naplněny podmínky zákona o silničním provozu, dle kterých lze toto řízení zahájit jen tehdy, pokud je předcházející řízení vedené proti přestupci zastaveno proto, že přestupek není přestupci prokázán, nebo proto, že správní orgán nezjistil totožnost pachatele přestupku. V nyní projednávané věci správní orgán totožnost

pachatele přestupku zjistil, neboť mu ji sdělil sám stěžovatel. Požadavky, aby stěžovatel na obecně formulovanou výzvu doložil nájemní smlouvu, sdělil konkrétní garsoniéru, kde se pan K. nachází, nebo označil spolujezdce, který by dosvědčil, že řídil právě on, jdou nad rámec zákona. Navíc, pokud správní orgán pochyboval o pravdivosti tvrzení stěžovatele ohledně osoby řidiče, měl stěžovatele předvolat k podání vysvětlení a vyzvat ho k doložení důkazů. Správní orgány neprokázaly, proč sdělení stěžovatele považovaly za nepravdivé. Řízení o přestupku mělo být i přes jakoukoli pochybnost stejně zahájeno. K zahájení totiž postačí velmi nízký stupeň jistoty o protiprávním jednání konkrétní osoby.

[11] Za třetí, nenařízení ústního jednání před správním orgánem ho zkrátilo na právech. Právo ústně jednat dovozuje z čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, s odkazem na judikaturu správních soudů. Dovožovat v tomto individuálním případě výjimku, jak to učinil krajský soud, nelze. Provozovatel vozidla často o spáchaném skutku nic neví, a proto jeho jediná šance na obhajobu je při jednání.

[12] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[13] Žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Kasační stížnost je projednatelná. Není však důvodná.

[15] První námitkou stěžovatel napadá, že se krajský soud nevypořádal s jeho žalobním argumentem týkajícím se povinnosti správního orgánu ho vyzvat k prokázání jeho tvrzení, pokud měl pochybnost o jeho pravdivosti. Tato námitka není důvodná. Krajský soud ve svém rozhodnutí vůbec nepřipustil, že by správní orgán měl jakoukoliv pochybnost o tom, že označení pana K. jako řidiče vozidla bylo učiněnou účelově a je tak nereálné a nepravdivé (bod 23 rozsudku krajského soudu, stejně tak plyne z bodů 19 a 20). Z této úvahy je zřejmé, že krajský soud, stejně jako správní orgány, považoval za nadbytečné stěžovatele vyzývat k jakémukoliv dokazování jeho smyšlených tvrzení. Stěžovatelova námitka tedy odezvu v rozsudku krajského soudu našla – povinnost správního orgánu vyzývat žalobce v dané věci nebyla dána.

[16] Ani druhá námitka není důvodná. I přes opačné tvrzení stěžovatele totožnost řidiče známa nebyla.

[17] Shodný scénář, s týmiž rolmi v totožném obsazení již soud posuzoval (rozsudek ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46). Provozovatelka vozidla na výzvu správního orgánu označila řidiče vozidla pana K.. Této osobě se však nedařilo doručovat. Proto mu správní orgán ustanovil opatrovníka a následně řízení o přestupku zastavil. V návaznosti na to zahájil řízení o deliktu provozovatele vozidla, ve kterém stěžovatelce uložil sankci. Stěžovatelka se obrátila na správní soudy s tím, že správní orgány neučinily nezbytné kroky ke zjištění totožnosti řidiče vozidla. Nejvyšší správní soud nejprve předeslal, že cílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla bylo, aby deliktní jednání

nezůstala nepotrestána a aby za ně v případě nezjištění totožnosti pachatele odpovídal provozovatel vozidla, kterému byla § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu uložena povinnost zajistit, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Následně soud uvedl:

„Šlo by proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. [...] Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, [...] je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt“ (bod 18 rozsudku, zvýraznění doplněno).

[18] Aplikují-li se výše uvedená východiska na nyní posuzovanou věc, je zřejmé, že správní orgány nezbytné kroky ke zjištění osoby pachatele přestupku učinily, a mohly tak zahájit řízení o správním deliktu provozovatele vozidla.

[19] Předně, stěžovatel označil jako řidiče osobu, která, s přihlédnutím ke zkušenostem s ní, byla magistrátem legitimně považována za osobu označenou ryze účelově (k osobě pana K. a jeho spojení se subjekty nabízejícími „pojištění proti pokutám“ viz poslední citované rozhodnutí nebo nespočet další judikatury Nejvyššího správního soudu, namátkou např. rozhodnutí ze dne 27. 2. 2014, č. j. 4 As 118/2013 – 61, ze dne 15. 9. 2015, č. j. 8 As 57/2015 – 46, či ze dne 1. 4. 2015, č. j. 1 As 9/2015 – 27). Indicie, kterými správní orgány disponovaly, tak zjevně nemohly vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku.

[20] Nadto, stěžovatel za řidiče vozidla označil nekontaktní osobu. Správní orgány i přes výše popsané přesvědčení o účelovosti označení řidiče vyvinuly snahu tuto osobu kontaktovat (z pohledu soudu nadbytečnou). Tato snaha ale vyšla vniveč. Jak plyne z výše uvedeného rozsudku, již sama o sobě tato skutečnost představuje splnění podmínky k zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla.

[21] Na uvedeném závěru by nic nezměnilo ani podání vysvětlení stěžovatele, které v žalobě a kasační stížnosti zpětně nabízí. Ani jeho svědectví by totiž nemohlo sloužit jako podklad pro zahájení řízení s označeným řidičem, ve kterém by správní orgán mohl předpokládat jakýkoliv možný úspěch ohledně prokázání přestupku stěžovatelem uváděné osobě. Správní orgán by stále měl de facto k dispozici pouze sdělení provozovatele vozidla označující notoricky nepravdivě označovaného a nekontaktního pana K.. Krom tvrzení stěžovatele by tak stále chybělo zjištění jakýchkoliv jiných relevantních skutečností, na základě kterých by šlo alespoň minimálně předpokládat, že by v řízení o přestupku mohl být přestupek řidiči prokázán.

[22] Třetí námitkou stěžovatel napadá absenci ústního jednání před správním orgánem. Ani tato námitka není důvodná. Správní orgány nejsou povinny nařizovat ústní jednání v řízení o správních deliktech v situacích, kdy to není nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků (k podrobné argumentaci odůvodňující tento závěr srov.

rozsudek ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46, body 21-24, srov. i rozsudek ze dne 17. 3. 2016, č. j. 1 As 166/2015 - 29). Je tedy třeba se zabývat otázkou, zda ústní jednání bylo ve stěžovatelově věci nezbytné.

[23] Skutkový stav projednávané věci je přitom zcela jednoduchý. Stejně jako ve výše zmiňovaném rozhodnutí č. j. 8 As 110/2015 – 46, i nyní jde o nesprávné parkování. Magistrát rozhodoval na základě oznámení o podezření ze spáchání přestupku, výpisu z registru provozovatelů vozidel a fotodokumentace, z níž je patrné, že vozidlo stěžovatele stálo na parkovišti vyhrazeném pro vozidla označená parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním průkazem, aniž by toto označení mělo. Magistrát vyrozuměl stěžovatele o zjištění protiprávního jednání nejprve ve výzvě podle § 125h zákona o silničním provozu, na kterou stěžovatel reagoval sdělením údajů o údajné totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku (viz výše). Po odložení přestupkové věci magistrát vydal příkaz, který stěžovatel napadl odpořem. Následně magistrát stěžovatele vyrozuměl o možnosti vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí s tím, že po uplynutí lhůty k vyjádření přistoupí k vydání rozhodnutí. Stěžovatel na výzvu nereagoval. Magistrát následně rozhodl na základě důkazů založených ve spise.

[24] Za daných okolností nebylo ke splnění účelu řízení a uplatnění práv stěžovatele nezbytné nařizovat ústní jednání. Postupem správního orgánu byl skutkový stav dostatečně zjištěn a nebylo třeba provádět další dokazování, např. výsledkem zasahujícího policisty (srov. rozsudek ze dne 25. 6. 2014, č. j. 3 As 128/2013 – 36 nebo ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 – 70). Stěžovatel přitom měl dostatek prostoru k tomu, aby svá práva v řízení uplatnil. Magistrát proto nepochybil, pokud v souladu se zásadou procesní ekonomie v řízení jednání nenařídil a rozhodl na základě podkladů obsažených ve správním spise.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[25] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou.

[26] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. března 2016

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu

